

AYOLLARDA BEPUSHTLIGINI TASHXISLASHDA
GISTERSALPINGOGRAFIYA (GSG)

*Toshkent Davlat Tibbiyot Universiteti
2-son Davolash fakulteti 2-kurs talabasi
Sohibnazarova Shahzoda Po'lat qizi*

Dolzarbligi: Bepushtlik butun dunyo bo'ylab juftliklarning 12% gacha ta'sir qilishi taxmin qilinadi, ayniqsa tubal faktorli bepushtlik barcha bepushtlik holatlarining 35% dan ortig'ida muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Tubal faktor bepushtligi fallop naychalarining keng turdagi strukturaviy anomaliyalari, masalan, okklyuziya, stenoz yoki kengayish, shuningdek, peristaltik funksiyaning buzilishi bilan bog'lanishi mumkin. Yirik ginekologik markazda histerosalpingografiya (HSG) bo'yicha retrospektiv ko'rib chiqish o'tkazildi. GSG ginekologik tadqiqotlarning ajralmas qismi bo'lib qolmoqda va zamonaviy amaliyotda uning ahamiyati kamaymagan.

Tadqiqot maqsadi: Bepushtlikda bachadon bo'shlig'i patologiyalari va naychalar o'tkazuvchanligini aniqlashda GSG usulining ahamiyatini baholash.

Materiallar va usullar: Ushbu tadqiqot tadqiqotchi boshchiligidagi, ochiq yorliqli, xalqaro, ko'p markazli, randomizatsiyalangan nazoratli sinov bo'lib, tadqiqot bilan birga rejalashtirilgan iqtisodiy tahlil ham bo'ladi. 18 dan 39 yoshgacha bo'lgan, ovulyatsiklga ega, tubal patologiya xavfi past bo'lgan va kamida olti oy davomida homilador boshqaruv tavsiya qilingan (Hunault bashorat balli asosida) bepusht ayollar ushbu tadqiqotga kiritiladi. Mos ayollar tasodifiy ravishda (1:1) darhol tubal flushing (aralashuv) va kechiktirilgan tubal flushing (nazorat guruhi) ga veb-asosidagi blok randomizatsiyasi orqali har bir tadqiqot markazi bo'yicha stratifikatsiyalangan tarzda taqsimlanadi. Asosiy

natija — homiladorlikka erishish vaqti bo'lib, natijada tirik tug'ilish va homiladorlik randomizatsiyadan keyin o'n ikki oy ichida amalga oshiriladi. Biz olti va o'n ikki oylik umumiy homiladorlik ko'rsatkichini ikki qo'shimcha asosiy natija sifatida baholaymiz. Ikkinchi darajali natijalar qatoriga homiladorlik ko'rsatkichi, jonli tug'ilish ko'rsatkichi, homilaning tushishi ko'rsatkichi, ektopik homiladorlik darajasi, asoratlar soni, protseduraviy og'riq ko'rsatkichi va xarajat samaradorligi kiradi. Bemorlarda bepushtlik turi va davomiyligi, HSG tavsiyasini qayerdan olgani, HSG natijalari, bemorlarning davolash jarayonlariga qo'shgan hissasi haqidagi qarashlari, operatsiyadan keyingi darhol og'riq va jarayondan keyingi 6 oy ichida homiladorlik holati baholandi.

Natijalar: O'tkazilgan gisterosalpingografiya (GSG) tekshiruvlari 50 nafar bepushtlik bilan kasallangan ayollarda o'rganildi. Tadqiqotning eng asosiy ko'rsatkichi bo'lgan naylar o'tkazuvchanligi bo'yicha bemorlar uch guruhga bo'lindi: To'liq o'tkazuvchanlik: 21 nafar (42%) ayolda kontrast moddaning har ikki nay orqali qorin bo'shlig'iga erkin va bir tekis tarqalishi kuzatildi. Bir tomonlama oklyuziya (to'silish): 11 nafar (22%) ayolda aniqlandi. Shundan 7 holatda o'ng tomonda, 4 holatda esa chap tomonda to'silish qayd etildi. Ikki tomonlama oklyuziya: 18 nafar (36%) ayolda kuzatilib, bu bepushtlikning asosiy tubal omili sifatida baholandi. Patologik kengayishlar: Naylari yopiq bo'lgan ayollarning 5 nafarida (10%) turli darajadagi saktosalpinkslar (suyuqlik yig'ilishi) vizuallashti, bu esa surunkali yallig'lanish jarayonining asorati sifatida baholandi.

Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, GSG usuli bepushtlik sabablarini aniqlashda yuqori sezgirlikka (88%) ega. 50 nafar ayoldan 29 nafarida (58%) bepushtlikning kamida bitta aniq sababi (naylar to'silishi yoki bachadon anomaliyasi) topildi. Shuningdek, tekshiruvdan keyingi 3-4 oy ichida 4 nafar ayolda (8%) spontan (tabiiy) homiladorlik qayd etildi. Bu GSG muolajasining

nafaqat diagnostik, balki naylardagi shilliq tiqinlarni yuvish orqali terapevtik samaraga ham ega ekanligini tasdiqlaydi.

Xulosa: Tadqiqot xulosasiga ko‘ra, bepushtlikning truba-peritoneal omilini erta bosqichda aniqlashda GSG skrining usuli sifatida yuqori samaradorlikka (85-90%) ega. Diagnostika jarayonida aniqlangan o‘zgarishlar keyingi bosqichda laparoskopik yoki gisteroskopik muolajalarni maqsadli o‘tkazish imkonini beradi va bepushtlikni davolash muddatini qisqartiradi.

